

О. М. Гуркова

Полторжицька Тамара Аліївна

ПОЛТОРЖИЦЬКА Тамара Аліївна (08. 03. 1939, Одеса — 06. 10. 2021, Київ) — актриса, артистка розмовного жанру. Заслужена артистка України (2002). Дипломантка «Фестивалю молоді України» (Київ, 1967). Лауреатка Всеукраїнського конкурсу артистів-читців (1985, 3-я премія), 7-го Міжнародного фестивалю театрального мистецтва «Мандруючі зірки» (Київ, 2005). Закінчила Київський інститут театрального мистецтва (1962; викладач [М. Крушельницький](#)). Відтоді — диктор студії телебачення; 1965—73 — актриса Театру юного глядача; 1974—75 — літературний редактор Республіканського видавництва «Реклама» Держкомітету УРСР; 1975—76 — керівник Театру юного глядача Будинку культури заводу «Арсенал» (нині Будинок культури «Печерський»); 1976—80 — актриса Українського драматичного театру імені І. Франка; 1980—2012 — артистка розмовного жанру Національної філармонії України (усі — Київ). Творчість П. яскраво представлена жанром «театру одного актора». Авторка понад 20 сольних поетичних і літературно-музичних програм, у яких переважно виступала одночасно як виконавиця, режисер і авторка композиції власних вистав. Її виконавській манері притаманні глибоке проникнення в стиль твору, уміння донести задум та емоційну сутність автора, розкрити суголосні епосі й долі автора ідеї, настрої, актуальні сучасності й власним мистецьким відчуттям новітнього часу, інтелігентність і вишуканість. У сольних програмах, поетичних і прозових композиціях П. представлені класичні та сучасні твори зарубіжних й українських авторів, зокрема твори Т. Шевченка (композиція «Світе ясний, світе тихий» за поемами «Сова», «Тополя», «Лілея», «Катерина»; літературна композиція «Давидові псалми»), Лесі Українки (літературно-

музична програма «Запрягаймо й їдьмо» з українськими народними казками, віршами й наспівами, записаними Г. Квіткою з голосу Лесі Українки; композиція «Квіти надії»; програма «Весно, весно, твоя перемога»), Б. Олійника (композиція «Мати наша сивая горлиця»), Л. Костенко (композиція «Неповторність» із циклу програм «Істина»), Л. Вишеславського (програма «Поетичний світ Київської землі», що увібрала в себе три композиції: «Сковородинівське коло», «Київська поема» і «Зоряні сонети»), а також О. Чичибабіна, Ф. Гарсія Лорки, П. Неруди, Шолома-Алейхема, О. Пушкіна, М. Лермонтова, С. Єсеніна, М. Цветаєвої, А. Ахматової, О. Блока, Б. Пастернака, програми «Євангеліє в поезії і музиці» (за поезією «Вірші Юрія Живаго» Б. Пастернака, «Біблійні вірші» А. Ахматової), «Букет конвалії» (на поезію Д. Павличка, Л. Костенко, І. Драча, Б. Олійника, Л. Горлача, Ю. Сердюка) і «Коли вродився ти Іваном...» (за віршами зі збірки «Теліжинці» І. Драча, притчами Д. Павличка, ліричними сторінками «Мелодій вогню» Ю. Сердюка, перекладів Б. Олійника з Ґеворґа Еміна), композиції «Срібний вік» (російська поезія початку 20 ст.), «Сказання про княгиню Ольгу» (за прозою В. Панової, обрядовою лірикою Київської Русі) та ін. Виступала в спільних проєктах із провідними артистами Національної філармонії України А. Паламаренком, Т. Малишевською, М. Бабицем, Г. Даниловою, А. Бурлуцьким, Т. Савковою, О. Хмель, Д. Белозором, Л. Скоромною, О. Табуліною, С. Бортником, А. Юрченком, О. Малишком, В. Кузиком, Л. Марцевич та ін. Серед зіграних ролей — Джульєтта (вистава «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра, Київський театр юного глядача), Варька (кінофільм «Десь є син», 1962, режисер А. Войтецький, Ялтинська кіностудія художніх фільмів). Авторка автобіографічної книги «Записки Джульєтти» (К., 2015).

Рекомендована література

1. Кукуруза Н. В. Літературна композиція: від задуму до сценічного втілення: Навч. посіб. Ів.-Ф., 2014;
2. Підлужна А. Букет... віршів. «Записки Джульєтти» — сповідь актриси Тамари Полторжицької // День. 2016, 14 січ.

Бібліографічний опис:

Полторжицька Тамара Аліївна / О. М. Гуркова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2024. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-883676>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).